

Nr. 259 *** NIEUWS VAN HER EN DER *** juli 2017
Uitgave van Afrika-Europa Netwerk E-mail: cubr@knr.nl Web
www.afrikaeuropanetwerk.nl

EU noodfonds voor Afrika symboliseert de erosie van de ontwikkelingsprincipes

Niet alleen NGO's, maar ook Europese diplomaten en ontwikkelingswerkers ter plekke hekelen het nieuwe *EU Emergency Trust Fund for Africa*. Het 'migratiefonds' is in theorie bedoeld om de grondoorzaken van migratie aan te pakken. Maar in de praktijk dreigt het de centrale principes van ontwikkelingssamenwerking te ondergraven.

In 2005 ondertekenden westerse landen in Parijs een aantal samenhangende ontwikkelingsprincipes. Zo moeten effectiviteit en kwaliteit van ontwikkelingssamenwerking centraal staan, moeten ontwikkelingslanden aan het roer staan van ontwikkelingsprogramma's (*ownership*), moeten donoren hun doelstellingen daarop afstemmen (*alignment*) en meer en beter samenwerken (coördinatie). Ruim een decennium na Parijs blijven dit fundamentele doelstellingen. Zo staat *ownership* prominent in de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen én in de nieuwe Europese Consensus over Ontwikkeling (2017).

Maar in reactie op de vluchtelingen crisis dreigen al deze principes overboord te worden gegooid. De Europese staatshoofden en regeringsleiders beslisten tijdens de Top van Valletta (november 2015) dat er meer middelen moeten gaan naar de aanpak van migratiestromen uit Afrika. In sneltempo werd een fonds opgericht met bijdragen van de EU en diverse lidstaten. Van de ene op de andere dag werden miljarden euro's beschikbaar gesteld. Maar wel met voorwaarden. Prioriteit nummer één is migratiebeperking. Nationale overheden worden nauwelijks betrokken. Wel kunnen ze rekenen op steun voor grensbewaking en het veiligheidsapparaat, wat het staatsapparaat versterkt maar niet in functie van ontwikkeling.

Sommige organisaties slagen erin om onder het mom van migratiebeperkingen hun lopende projecten te laten financieren vanuit dit nieuwe fonds. Maar de meeste ontwikkelingswerkers zien gefrustreerd toe hoe de programma's waarin ze jarenlang investeerden niet langer prioritair zijn en zelfs verstoord dreigen te worden. Voor hen is het onduidelijk op basis waarvan beslissingen Brussel beslissingen neemt en hoe de goedgekeurde projecten op elkaar afgestemd moeten worden. Het fonds is dan ook een gemiste kans voor Europese samenwerking op het terrein. (Bron: 11.11.11., 3/7/2017)

Oegandeese vluchtelingenbeleid als voorbeeld voor de hele wereld

De manier waarop Oeganda omgaat met de grote instroom van vluchtelingen wekt wereldwijd aandacht en bewondering. Het vangt 1,2 miljoen vluchtelingen op door ze meteen rechten en zelfs landbouwgrond te geven.

Verreweg de meeste vluchtelingen, zo'n 832.230, worden opgevangen in het noordwesten van Oeganda, tegen de grens met Zuid-Soedan. Zij wonen niet in kampen, maar krijgen een lapje grond waarop ze een onderkomen kunnen bouwen en groenten kunnen telen. Ze hebben toegang tot onderwijs en medische zorg. Zij kunnen dus snel aan de slag met het opbouwen

van een nieuw bestaan. Dat dit beleid enorme voordelen heeft op het vlak van menselijke waardigheid en het benutten van menselijke capaciteiten, behoeft geen betoog.

Om draagvlak voor opvang te creëren onder de lokale bevolking, heeft de overheid afgesproken dat van elke honderd euro die humanitaire organisaties voorzien voor de opvang en sociale zorg voor vluchtelingen, dertig euro gaat naar de verbetering van sociale dienstverlening aan de lokale bevolking. Al lijkt dat draagvlak af te brokkelen nu er zo veel vluchtelingen toegekomen zijn. Ook de mogelijkheden om iedereen voldoende grond te geven worden steeds kleiner.

Een keerzijde is dat de vluchtelingennederzettingen zich bevinden in afgelegen regio's met een slechte infrastructuur. Om die reden zijn de positieve gevolgen van de toegang tot de Oegandese (arbeids)markt beperkt. De vluchtelingen en de gastbevolking zijn in de eerste plaats afhankelijk van de lokale productie, wat de sociale en ecologische druk op de gastregio vergroot. Een tweede probleem is dat internationale donoren vaak afhaken nadat de noodsituatie gestabiliseerd is. Daarom is het moeilijk om het progressieve beleid op langere termijn te financieren.'

VN secretaris-generaal Antonio Guterres noemde desondanks het Oegandese vluchtelingenbeleid voorbeeldig, omdat het zorgt voor een leven in waardigheid voor de vluchtelingen. 'Dat is op heel wat plaatsen in de wereld anders. Zelfs landen die heel wat rijker zijn dan Oeganda verwerpen vluchtelingen voordat ze geholpen kunnen worden.' (Bron: MO magazine (Gie Goris), 27/6/2017)

Geen muur in Ethiopië, maar een open deur

Ethiopië vangt momenteel zo'n 165.000 Eritrese vluchtelingen op. De openheid voor deze vluchtelingen is des te opvallender omdat de Eritrese en Ethiopische regeringen al jaren op vijandige voet staan.

'We maken een verschil tussen de regering en de bevolking', zegt Estifanos Gebremedhin van ARRA, de Ethiopische instantie die vluchtelingenzaken en terugkeer regelt. 'We zijn gelijke mensen, delen hetzelfde bloed en hebben zelfs dezelfde grootvaders.' Voordat Eritrea onafhankelijk werd, was het de meest noordelijke regio van Ethiopië. Aan beide zijden van de grens spreken mensen dezelfde taal, Tigrinya, en delen ze hetzelfde Ethiopisch-orthodoxe geloof en dezelfde culturele tradities.

Ethiopië vangt ook vluchtelingen op uit een aantal andere door conflicten verscheurde landen. De vluchtelingenpopulatie is nu ruim 800.000 mensen. 'Ethiopië kijkt hoe het kan profiteren van deze onvermijdelijke stroom mensen', zegt Riggan. 'Dat is een wijze en realistische benadering.'

Anderen wijzen erop dat er steeds meer geld gemoeid is met de vluchtelingenopvang. Europa biedt Ethiopië namelijk financiële voordelen in ruil voor het binnen zijn grenzen houden van de vluchtelingen, een benadering die overeenkomt met de Turkije-deal. (Bron: IPS, 24/6/2017)